

Stichting
Pensioenfonds voor de Woningcorporaties

Uitvoeringsreglement

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemene bepalingen	4
Artikel 1 - Begripsbepalingen	4
Artikel 2 - Inwerkingtreding en werkingssfeer.....	5
Artikel 3 - Gebondenheid aangesloten werkgever statuten en reglementen	5
Artikel 4 - Hardheidsclausule	5
Artikel 5 - Gevallen waarin dit reglement niet voorziet.....	5
2. Aansluiting en vrijstelling	6
Artikel 6 - Aansluiting werkgever	6
Artikel 7 - Verplichte aansluiting werkgever	6
Artikel 8 - Vrijwillige aansluiting werkgever.....	6
Artikel 9 - Einde aansluiting	7
Artikel 10 - Vrijstelling van verplichte aansluiting.....	7
Artikel 11 - Verplichte vrijstellingsgronden	8
Artikel 12 - Verplichte voorschriften vrijstelling	9
Artikel 13 - Intrekking vrijstelling	10
Artikel 14 - Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren	10
3. Premie	11
Artikel 15 - Premievaststelling	11
Artikel 16 - verhoging premie.....	12
Artikel 17 - Premiebetaling	12
4. Financiële crisis	13
Artikel 18 - Crisismaatregelen.....	13
5. Aanspraken en toeslagverlening	14
Artikel 19 - Pensioenaanspraken en pensioenrechten.....	14
Artikel 20 - Vermindering pensioenaanspraken en pensioenrechten.....	14
Artikel 21 - Toeslagverlening	14
6. Vrijwillige modules.....	16
Artikel 22 - Vrijwillige voortzetting	16
Artikel 23 - Aanvullende regelingen	16
7. Informatieverstrekking	17
Artikel 24 - Informatieverstrekking aan het fonds door werkgever	17
Artikel 25 - Informatieverstrekking aan het fonds door cao-partijen	17
Artikel 26 - Informatieverstrekking door het fonds algemeen.....	17
Artikel 27 - Informatieverstrekking door het fonds aan werkgever	18
Artikel 28 - Informatieverstrekking door het fonds bij betalingsachterstand werkgever.....	18
Artikel 29 - Informatieverstrekking door het fonds bij vermindering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten	18

8. Wijziging pensioenreglement en uitvoeringsreglement	19
Artikel 30 - Wijziging pensioenreglement.....	19
Artikel 31 - Wijziging uitvoeringsreglement	20
9. Opdrachtaanvaarding	21
Artikel 32 - Opdrachtaanvaarding	21
10. Informatieverstrekking	22
Artikel 33 - Klachten.....	22
Artikel 34 - Geschillen	22
Artikel 35 - Bezwaar en beroep tegen besluit over vrijstelling.....	22

1. Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

Aangesloten werkgever	werkgever als bedoeld in artikel 6 van dit reglement.
Abtn	actuariële en bedrijfstechnische nota als bedoeld in artikel 3 lid 3 van de statuten.
Bestuur	bestuur van het fonds.
Cao	de collectieve arbeidsovereenkomst voor personeel in dienst van de woningcorporaties, alsmede de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van die collectieve arbeidsovereenkomst.
cai-partijen	werkgeversorganisatie en werknemersorganisaties die betrokken zijn bij de cao.
Deelnemer	(gewezen) werknemer die deelneemt aan de (vroeg) pensioenregeling van het fonds.
Dit reglement	uitvoeringsreglement van het fonds.
Fonds	Stichting Pensioenfonds voor de Woningcorporaties.
Gewezen deelnemer	(gewezen) werknemer van wie de deelneming aan de (vroeg-) respectievelijk Flexpensioenregeling van het fonds is beëindigd anders dan door overlijden, het bereiken van de vroegpensioendatum, zoals bedoeld in het voormalige (Vroeg)pensioenreglement van het fonds, of het bereiken van de feitelijke pensioendatum, doch uiterlijk per de eerste dag van de maand waarin de 65-jarige respectievelijk de eerste dag van de maand waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt en van wie de pensioenaanspraken niet zijn afgekocht of overgedragen.
Pensioenaanspraak	recht op toekomstige pensioenuitkeringen.
Pensioengerechtigde	persoon voor wie het pensioen is ingegaan.
Pensioenovereenkomst	afspraken die cao-partijen hebben gemaakt over pensioen.
Pensioenrecht	recht op ingegaan pensioen.
Pensioenreglement	Flexpensioenreglement van het fonds.
Premie-egalisereserve	de premie-egalisereserve als bedoeld in de abtn.
Reglementen	alle reglementen van het fonds, waaronder ook het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement worden verstaan.
Statuten	statuten van het fonds.
Uitvoeringsovereenkomst	overeenkomst tussen een vrijwillig aangesloten werkgever en het fonds over de uitvoering van de pensioenovereenkomst tussen deze werkgever en zijn werknemers.
Verantwoordingsorgaan	Het verantwoordingsorgaan van het fonds.
Werkgever	de vereniging, vennootschap, stichting of andere instelling die werkzaam is binnen of ten behoeve van de branche woningcorporaties, als bedoeld in artikel 4 van de statuten, en die niet een overheidsinstelling is.
Werknemer	ledere man of vrouw waarmee een <i>aangesloten werkgever</i> een schriftelijke arbeidsovereenkomst heeft gesloten.
Wet	Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000.

Artikel 2 - Inwerkingtreding en werkingssfeer

1. *Dit reglement* is in werking getreden op 1 januari 2008 en is laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2023 naar aanleiding van het bestuursbesluit van 15 november 2022.
2. Voor *werkgevers* die aangesloten waren voor 1 januari 2008 geldt *dit reglement* met ingang van 1 januari 2008.
3. De werkingssfeer van het *fonds* is de branche woningcorporaties.
4. *Dit reglement* regelt de verhouding tussen het *fonds* en de *aangesloten werkgever*.

Artikel 3 - Gebondenheid aangesloten werkgever statuten en reglementen

De *aangesloten werkgever* is verplicht tot naleving van de *statuten* en de *reglementen* van het *fonds*.

Artikel 4 - Hardheidsclausule

Het *bestuur* is bevoegd om in bijzondere gevallen af te wijken van *dit reglement*, indien en voor zover de toepassing van een bepaling naar zijn oordeel leidt tot een onredelijke uitkomst, gelet op het doel of de strekking van die bepaling.

Artikel 5 - Gevallen waarin dit reglement niet voorziet

In de gevallen waarin *dit reglement* niet voorziet, beslist het *bestuur*.

2. Aansluiting en vrijstelling

Artikel 6 - Aansluiting werkgever

Een *werkgever* kan op verplichte of op vrijwillige basis zijn aangesloten bij het *fonds*. De gronden voor aansluiting van de *werkgever* zijn nader geregeld in artikel 7 en 8 van *dit reglement*.

Artikel 7 - Verplichte aansluiting werkgever

1. Een *werkgever* is verplicht tot aansluiting bij het *fonds* als hij op grond van de verplichtstellingsbeschikking, als bedoeld in artikel 2 van de *Wet*, de *statuten* en het *pensioenreglement* van het *fonds* dient na te leven.
2. De aansluiting heeft betrekking op alle *werknemers* van de *werkgever*. Van de aansluiting zijn uitgezonderd de vakantiewerkers die niet langer dan 10 weken per kalenderjaar werkzaam zijn.
3. Van de verplichte aansluiting kan vrijstelling zijn verleend op grond van artikel 10 van *dit reglement*.

Artikel 8 - Vrijwillige aansluiting werkgever

1. De *werkgever* die niet verplicht is aangesloten, is op vrijwillige basis aangesloten als:
 - a. hij door de Commissie Gelijktelling Werkgevers als bedoeld in artikel 1.7 van de *cao* gelijk is gesteld met een toegelaten instelling als bedoeld in die *cao*;
 - b. het een uitzendbureau en/of detacheringbureau betreft dat uitsluitend werk doet verrichten of diensten verleent aan een *werkgever* als bedoeld in artikel 7 of een *werkgever* als bedoeld in dit lid onder a.

De Commissie Gelijktelling Werkgevers beslist namens het *fonds* over de vrijwillige aansluiting als bedoeld onder a.

Het *bestuur* beslist over de vrijwillige aansluiting als bedoeld onder b. Voor een positief besluit over de vrijwillige aansluiting dient de *werkgever* als bedoeld onder b te voldoen aan één of meerdere van onderstaande voorwaarden.

- i. de loonontwikkeling bij de *werkgever* is ten minste gelijk aan die volgens de *cao* en de *werkgever* neemt deel in de sociale fondsen als bedoeld in die *cao*;
- ii. de *werkgever* maakt deel uit van een groep waarvan één van de *werkgevers* valt onder de werkings sfeer van het *fonds*;
- iii. de aansluiting vindt plaats na afloop van een periode waarin de *werkgever* wel onder de werkings sfeer van het *fonds* viel.

Het *bestuur* kan daarnaast aanvullende voorwaarden stellen.

2. Een *werkgever* die niet voldoet aan de voorwaarde als bedoeld in lid 1 onder a. of b. kan ook op vrijwillige basis zijn aangesloten als wel voldaan wordt aan één of meerdere van de voorwaarden in lid 1 onder i. tot en met iii. Het *bestuur* beslist dan over de vrijwillige aansluiting en kan daaraan aanvullende voorwaarden stellen.
3. De aansluiting als bedoeld in lid 1 heeft betrekking op alle *werknemers* van de *werkgever*. De aansluiting als bedoeld in lid 2 kan betrekking hebben op alle of op een nader omschreven groep van *werknemers* van de *werkgever*. Van de aansluiting als bedoeld in de vorige leden zijn in ieder geval uitgezonderd de vakantiewerkers die niet langer dan 10 weken per kalenderjaar werkzaam zijn.

4. De *werkgever* die zich op grond van lid 1 onder a. op vrijwillige basis wil aansluiten, dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de door het *fonds* daartoe gemandateerde Commissie Gelijkstelling Werkgevers. De commissie kan aan de aansluiting nadere voorwaarden verbinden. Bij instemming met het verzoek worden de vrijwillige aansluiting en de eventuele daaraan nader gestelde voorwaarden door de Commissie Gelijkstelling Werkgevers namens het *fonds* in een *uitvoeringsovereenkomst* vastgelegd. De commissie draagt zorg voor het verstrekken van de ondertekende *uitvoeringsovereenkomst* aan de *werkgever* en het *fonds*.
5. De *werkgever* die zich op grond van lid 1 onder b. dan wel lid 2 op vrijwillige basis wil aansluiten, dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij het *bestuur*. Het *bestuur* kan aan de aansluiting nadere voorwaarden verbinden. Bij instemming met het verzoek worden de vrijwillige aansluiting en de eventuele daaraan nader gestelde voorwaarden door het *fonds* in een *uitvoeringsovereenkomst* vastgelegd. Het *fonds* verstrekt een exemplaar van de ondertekende *uitvoeringsovereenkomst* aan de *werkgever*.

Artikel 9 - Einde aansluiting

1. De verplichte aansluiting als bedoeld in artikel 7 van *dit reglement* eindigt als:
 - a. de *aangesloten werkgever* op grond van de verplichtstellingsbeschikking, als bedoeld in artikel 2 van de *Wet*, niet langer de *statuten* en het *pensioenreglement* van het *fonds* dient na te leven; of
 - b. aan de *aangesloten werkgever* vrijstelling van de verplichte aansluiting, als bedoeld in artikel 10 van *dit reglement*, wordt verleend, of
 - c. de verplichtstelling wordt ingetrokken.
2. De vrijwillige aansluiting als bedoeld in artikel 8 van *dit reglement* eindigt als:
 - a. de gelijkstelling met een toegelaten instelling als bedoeld in de *cao* eindigt; of
 - b. de *aangesloten werkgever*, naar het oordeel van de Commissie Gelijkstelling Werkgevers (artikel 8 lid 1 onder a.) dan wel het *bestuur* (artikel 8 lid 1 onder b. en 2), niet langer voldoet aan de voorwaarden waaronder de aansluiting heeft plaatsgevonden; of
 - c. de *aangesloten werkgever* dan wel het *bestuur* de *uitvoeringsovereenkomst*, voor de aansluiting als bedoeld in artikel 8, opzegt volgens het bepaalde in die overeenkomst.
3. Bij beëindiging van de aansluiting is de *werkgever* verplicht het verzekeringstechnisch nadeel te vergoeden, dat voor het *fonds* uit de beëindiging voortvloeit. De adviserend actuaris stelt de hoogte van het verzekeringstechnisch nadeel vast met inachtneming van lid 4 van dit artikel.
4. De hoogte van het verzekeringstechnisch nadeel wordt vastgesteld met inachtneming van enerzijds de premie als bedoeld in artikel 15 lid 2 onder a., b. en f. van *dit reglement* en anderzijds de kostendekkende premie die is gebaseerd op een rekenrente van 2,75% rekening houdend met de groep betrokken werknemers.
5. De kosten die het *fonds* redelijkerwijs moet maken als het gevolg van de beëindiging van de aansluiting van de *werkgever*, komen voor rekening van de *werkgever*.

Artikel 10 - Vrijstelling van verplichte aansluiting

1. Een *werkgever* kan voor zijn *werknemers*, of voor een deel van zijn *werknemers*, bij het *bestuur* een schriftelijk verzoek indienen om vrijstelling van de verplichte aansluiting bij het *fonds*.
2. Het *bestuur* verleent de vrijstelling op één van de gronden als bedoeld in artikel 11 van *dit reglement*. Het verlenen van de vrijstelling vindt plaats onder de voorwaarden en op de wijze zoals opgenomen in het Vrijstellings- en boetebesluit bij de *Wet*.

3. Aan het verlenen van de vrijstelling kan het *bestuur* nadere voorschriften verbinden. De voorschriften die het *bestuur* op grond van het Vrijstellings- en boetebesluit bij de *Wet* ten minste stelt aan de vrijstelling zijn geregeld in artikel 13 van *dit reglement*.

Artikel 11 - Verplichte vrijstellingsgronden

1. Het *bestuur* kan de *werkgever* vrijstelling verlenen van de verplichting tot deelneming voor alle *werknemers* of een deel van de *werknemers* van die *werkgever* vanwege:
 - a. een bestaande pensioenvoorziening;
 - b. groepsvorming;
 - c. een eigen cao;
 - d. onvoldoende beleggingsrendement van het *fonds*;
 - e. een gelijkwaardige nettopensioenregeling.
2. Het *bestuur* verleent vrijstelling vanwege een bestaande pensioenvoorziening als:
 - a. de *werknemers* van de *werkgever* al deelnemen in een pensioenregeling, die ten minste zes maanden voor het moment van indienen van de aanvraag tot verplichtstelling van toepassing was; of
 - b. de *werkgever* voor zijn *werknemers* al een pensioenvoorziening heeft getroffen, die al ten minste zes maanden gold voor het moment dat de verplichtstelling op hem van toepassing was.
3. Het *bestuur* verleent vrijstelling vanwege groepsvorming als de *werkgever* deel uitmaakt of deel is gaan uitmaken van een groep en:
 - a. bij de groepsvorming zowel de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg van die *werkgever* betrokken vakorganisaties als de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg van de groep betrokken vakorganisaties, betrokken zijn geweest; en
 - b. de groep al een pensioenvoorziening heeft, die in overleg met de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg betrokken vakorganisaties tot stand is gekomen; en
 - c. bij de groep op de dag waarop het verzoek om vrijstelling wordt ingediend ten minste 100 *werknemers* werkzaam zijn die niet in het *fonds* deelnemen; en
 - d. het aantal *werknemers* waarop de pensioenvoorziening van de groep van toepassing is, op de dag waarop het verzoek om vrijstelling wordt ingediend ten minste 25% dan wel ten minste 50 *werknemers* meer bedraagt, dan het aantal *werknemers* waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd; en
 - e. het verzoek om vrijstelling tevens wordt gedaan door of namens de groep en de vakorganisaties, bedoeld in onderdeel b.
4. Het *bestuur* verleent vrijstelling vanwege een eigen cao, voor zover een besluit tot algemeenverbindendverklaring van bepalingen van een cao op de *werkgever* niet van toepassing is.

Het *bestuur* verleent deze vrijstelling ook als het besluit tot algemeenverbindendverklaring wel op hem van toepassing is, maar hij daarvan geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld en met de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg betrokken vakorganisaties een andere pensioenvoorziening is overeengekomen. De vrijstelling door het *bestuur* betreft het deel waarvoor vrijstelling van de algemeenverbindendverklaring geldt.

Het verzoek om vrijstelling wordt mede door of namens de bij het arbeidsvoorwaardenoverleg betrokken vakorganisaties gedaan.

5. Het *bestuur* verleent vrijstelling vanwege onvoldoende beleggingsrendement van het *fonds* als:
 - a. uit de performancetoets als genoemd in artikel 5 Vrijstellings- en boetebesluit bij de *Wet* het feitelijk behaalde beleggingsrendement van het *fonds* in negatieve zin aanzienlijk afwijkt van de normportefeuille die het pensioenfonds heeft vastgesteld, van een aanzienlijke afwijking in negatieve zin is sprake als de berekening van de performancetoets plus 1,28 een negatieve uitkomst geeft;
 - b. het *fonds* niet of in onvoldoende mate heeft voldaan aan het jaarlijks tijdig opstellen van een adequaat beleggingsbeleid of het jaarlijks opstellen van een normportefeuille;
 - c. het *fonds* bij het opnieuw vaststellen van een beleggingsbeleid of normportefeuille niet of in onvoldoende mate heeft voldaan aan de vereisten die aan deze wijziging zijn gesteld.

6. Het *bestuur* verleent vrijstelling van de nettopensioenregeling van het *fonds* als de *werkgever* bij een andere pensioenuitvoerder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet een eigen nettopensioenregeling heeft ondergebracht.

Artikel 12 - Verplichte voorschriften vrijstelling

1. Aan de vrijstelling verbindt het *bestuur* het voorschrift dat de *werkgever* of, als de pensioenvoorziening is ondergebracht bij een ander pensioenfonds, het bestuur van het desbetreffende fonds, aan De Nederlandsche Bank en aan het *fonds* inlichtingen zal verstrekken, die De Nederlandsche Bank of het *bestuur* ter verzekering van een goede uitvoering van de *Wet* verlangt.
De inlichtingen worden desgewenst schriftelijk en door middel van ingevulde en ondertekende formulieren binnen een door De Nederlandsche Bank onderscheidenlijk door het *bestuur* schriftelijk te stellen termijn verstrekt.

2. Aan de vrijstelling verbindt het *bestuur* het voorschrift dat de *werkgever*
 - a. een andere pensioenvoorziening heeft en deze heeft ondergebracht bij een andere pensioenuitvoerder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet, of
 - b. binnen 12 maanden na het moment waarop de vrijstelling wordt verleend een andere pensioenvoorziening zal treffen en deze zal onderbrengen bij een andere pensioenuitvoerder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

3. Aan de vrijstelling vanwege groepsvorming, een eigen cao of onvoldoende beleggingsrendement van het *fonds* verbindt het *bestuur* het voorschrift dat de *werkgever* het verzekeringstechnisch nadeel vergoedt, dat voor het *fonds* uit de vrijstelling voortvloeit. De hoogte van deze bijdrage wordt berekend volgens het Vrijstellings- en boetebesluit bij de *Wet*.

4. Aan de vrijstelling vanwege een bestaande pensioenvoorziening verbindt het *bestuur* het voorschrift dat de pensioenregeling van de *werkgever* volgens de berekening van het Vrijstellings- en boetebesluit bij de *Wet* te allen tijde ten minste actuariael en financieel gelijkwaardig is aan die van het *fonds*. Het *bestuur* en de *werkgever* kunnen besluiten om af te zien van genoemde berekening en de gelijkwaardigheid aan te tonen door middel van een kwalitatieve toets. In dat geval verstrekt het *bestuur* de *werkgever* informatie over de pensioenregeling van het *fonds*.

5. Aan de vrijstelling vanwege een eigen nettopensioenregeling verbindt het *bestuur* het voorschrift dat de regeling van de *werkgever* te allen tijde ten minste:
 - a. een even hoog maximaal in te leggen premie bevat als de maximaal in te leggen premie in de nettopensioenregeling van het *fonds*;
 - b. een even hoge bijdrage van de *werkgever* in de premie bevat als de eventuele bijdrage van de *werkgever* in de premie in de nettopensioenregeling van het *fonds*; en
 - c. dezelfde vormen van nettopensioen heeft als de nettopensioenregeling van het *fonds*.

6. Aan de vrijstelling vanwege onvoldoende beleggingsrendement van het *fonds* verbindt het *bestuur* het voorschrift dat aan de pensioenregeling van de *werkgever* ten minste dezelfde aanspraken worden ontleend als aan de pensioenregeling van het *fonds*.
7. Het *bestuur* verleent de vrijstelling nadat de *werkgever*:
 - a. de vergoeding zoals bedoeld in lid 3 heeft betaald; of
 - b. heeft aangetoond aan de voorschriften zoals bedoeld in lid 4,5 dan wel 6 te voldoen.

Artikel 13 - Intrekking vrijstelling

Het *bestuur* kan een verleende vrijstelling intrekken als de *werkgever* niet of niet langer voldoet aan de vrijstellingsvoorwaarden of aan de voorschriften als bedoeld in artikel 10 lid 3. De verplichting tot aansluiting als bedoeld in artikel 7 herleeft.

Artikel 14 - Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

1. De *werkgever* met gemoedsbezwaren of met *werknemers* in dienst die gemoedsbezwaren hebben tegen iedere vorm van verzekering, kan het *bestuur* schriftelijk verzoeken om vrijstelling van de verplichting tot aansluiting.
2. De vrijgestelde *werkgever* is een spaarbijdrage aan het *fonds* verschuldigd. De hoogte van de spaarbijdrage is gelijk aan de premie die hij zonder vrijstelling verschuldigd zou zijn aan het *fonds*.
3. Het *bestuur* trekt de verleende vrijstelling in:
 - a. op verzoek van de *werkgever* aan wie de vrijstelling is verleend; of
 - b. als naar het oordeel van het *bestuur* de gemoedsbezwaren op grond waarvan de vrijstelling is verleend niet langer bestaan.
4. Het *bestuur* kan de verleende vrijstelling intrekken als de bij de vrijstelling gestelde voorwaarden niet of niet behoorlijk worden nageleefd.
5. De vrijstelling vervalt vijf jaar na de ingangsdatum van de vrijstelling. Op verzoek van de *werkgever* kan het *bestuur* een nieuwe vrijstelling verlenen.
6. Na het intrekken of vervallen van de vrijstelling is de verplichte aansluiting volledig van kracht. Het saldo van de spaarbijdragen die voor de *werknemers* zijn betaald, worden dan beschouwd als betaalde premies.
7. Het bepaalde in dit artikel vindt plaats onder de voorwaarden en op de wijze zoals is opgenomen in het *pensioenreglement*.

3. Premie

Artikel 15 - Premievaststelling

1. Het *bestuur* stelt de premie vast op grond van het bepaalde in de *abtn*. Daarbij is de premie voor het ouderdoms- en het partnerpensioen ten minste kostendekkend zoals bedoeld in de *abtn*.
2. De *aangesloten werkgever* is de premie voor de in zijn dienst zijnde *deelnemer* verschuldigd aan het *fonds*. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid, bedraagt de premie voor de *deelnemer*:
 - a. op wie het Flexpensioenreglement van toepassing is: een door het *bestuur* vastgesteld percentage van de pensioengrondslag voor ouderdomspensioen en partnerpensioen; en
 - b. voor het WIA-pluspensioen en het WGA-hiaatpensioen: een door het *bestuur* vastgesteld percentage van het loon; en
 - c. voor het WIA-excedentpensioen: een door het *bestuur* vastgesteld percentage van de WIA-excedentgrondslag; en
 - d. voor wie de pensioenopbouw tijdens onbetaald verlof of levensloopverlof niet wordt voortgezet: een door het *bestuur* vastgesteld percentage van de pensioengrondslag voor de verzekering van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico;
 - e. met ingang van 1 januari 2012 voor het voorwaardelijk pensioen: deze premie op een door het *bestuur* vastgesteld percentage van het loon vastgesteld.

De genoemde grondslagen en lonen worden vastgesteld volgens het bepaalde in het *pensioenreglement*.
3. Het *bestuur* stelt de premies als bedoeld in lid 2 jaarlijks vast voor aanvang van het kalenderjaar, gehoord de adviserend actuaaris. Bij de premieheffing wordt een kalenderjaar gesteld op 360 dagen en een kalendermaand op 30 dagen gesteld.
4. In afwijking van het bepaalde in lid 2 is de *aangesloten werkgever* voor de *deelnemer* die:
 - a. een re-integratie-aanvulling ontvangt van zijn *werkgever* tijdens het tweede ziektejaar, of
 - b. recht heeft op een WAO- of WIA-uitkering,
 geen premie verschuldigd over de ontvangen re-integratie-aanvulling dan wel voor het deel dat de *deelnemer* arbeidsongeschikt is, indien en zolang het *pensioenreglement* dit bepalen.
5. De verdeling van de premie over de *aangesloten werkgever* en *werknemer* wordt jaarlijks vastgesteld door *cao-partijen*. Ten behoeve van de premie voor het WIA-excedentpensioen is de *aangesloten werkgever* niet verplicht een gedeelte in rekening te brengen bij de *werknemer*.
6. De *aangesloten werkgever* is verplicht bij elke loonbetaling op het loon het werknemersdeel van de premie in te houden. Indien en voor zover de *aangesloten werkgever* geen loon aan de *deelnemer* verschuldigd is, moet de *deelnemer* het werknemersdeel van de premie aan de *aangesloten werkgever* betalen. In afwijking van het voorgaande is de premieverdeling tijdens en voor zover sprake is van onbetaald verlof dan wel levensloopverlof afhankelijk van de afspraken die de *deelnemer* en de *aangesloten werkgever* daarover hebben gemaakt.

7. Wanneer de in lid 2 onder a genoemde premie meer bedraagt dan de gedempte kostendekkende premie als bedoeld in de *abtn*, wordt het meerdere toegevoegd aan de *premie-egalisereserve*.

Wanneer de in lid 2 onder a genoemde premie minder bedraagt dan de gedempte kostendekkende premie, wordt de in lid 2 onder a genoemde premie eerst aangevuld uit de *premie-egalisereserve* tot het niveau van de gedempte kostendekkende premie. Indien de aanvulling uit de *premie-egalisereserve* aan de in lid 2 onder a genoemde premie onvoldoende is om het niveau van de gedempte kostendekkende premie te bereiken, wordt de premie als bedoeld in lid 2 onder a verhoogd naar een dusdanig niveau dat de premie, samen met de aanvulling uit de *premie-egalisereserve*, gelijk is aan het niveau van de de gedempte kostendekkende premie. De aanvulling uit de *premie-egalisereserve* is geen onderdeel van het maximum van 31% van de pensioengrondslag als bedoeld in artikel 16 van *dit reglement*.

Indien ook deze maximum premie én de toevoeging uit de *premie-egalisereserve* niet kostendekkend is zal het *bestuur cao-partijen* vragen het opbouwpercentage (tijdelijk) te verlagen door aanpassing van de *pensioenovereenkomst*.

Artikel 16 - verhoging premie

Als het niveau van de kostendekkende premie als bedoeld in de *abtn* de financiële positie van het *fonds* en de verwachte ontwikkeling daartoe aanleiding geven, is het *bestuur*, gehoord de adviserend actuaaris en gehoord *cao-partijen*, bevoegd de premie als bedoeld in artikel 15 lid 2 onder a. van *dit reglement*, te verhogen tot maximaal 31% van de pensioengrondslag.

Artikel 17 - Premiebetaling

1. De *aangesloten werkgever* betaalt de premie als bedoeld in artikel 15 aan het *fonds* op basis van een door het *fonds* uitgebrachte factuur. De premie dient betaald te zijn uiterlijk op de 14^e dag na de factuurdatum.
2. De factuur wordt door het *fonds* uitgebracht op basis van elke loonaangifte conform artikel 24.
3. Bij de ambtshalve vaststelling van de gegevens, als bedoeld in artikel 24 lid 5 van *dit reglement*, en de daaruit voortvloeiende ambtshalve vaststelling van de verschuldigde premie, kan het *fonds* bepalen dat de *aangesloten werkgever* deze premie binnen een bepaalde termijn betaalt.

Bij niet tijdige betaling van de (nog) verschuldigde premie of de van hem gevorderde premie is de *aangesloten werkgever* door het enkele verloop van de termijn in gebreke. Het *fonds* is dan bevoegd te vorderen:

- rente over het verschuldigde bedrag van de dag af dat het verschuldigde bedrag betaald had moeten zijn; en
 - volledige vergoeding van de buitengerechtelijke invorderingskosten, onverminderd de overige kosten van vervolging verschuldigd volgens de *Wet*.
4. De rente als bedoeld in lid 5 wordt berekend naar het percentage van de wettelijke rente bedoeld in de artikelen 119a juncto 120 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, dat geldt op de datum, waarop de rente door het *fonds* wordt gevorderd. De buitengerechtelijke invorderingskosten worden gesteld op 15% van het verschuldigde bedrag met een minimum van 75,- euro.
 5. De *aangesloten werkgever* verliest zijn recht op terugbetaling van de onverschuldigd betaalde premie na verloop van drie jaren, na afloop van het kalenderjaar waarover de premie te veel is betaald.

4. Financiële crisis

Artikel 18 - Crisismaatregelen

1. Indien het *fonds* niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen als bedoeld in artikel 131 van de Pensioenwet dan wel dat er sprake is van een drastische extreme fluctuatie op de financiële markten, is er sprake van een financiële crisis.
2. In geval van een financiële crisis kan het *fonds* de premie tijdelijk met maximaal 5% van de pensioengrondslag verhogen. Het in artikel 16 van *dit reglement* bepaalde maximum is niet van toepassing op de ingevolge dit lid verhoogde premie.
3. In geval van een financiële crisis kan het *fonds* het opbouwpercentage van het pensioen tijdelijk met maximaal 0,5% verlagen. Artikel 30 van *dit reglement* is niet van toepassing op de verlaging van het opbouwpercentage ingevolge dit lid.

5. Aanspraken en toeslagverlening

Artikel 19 - Pensioenaanspraken en pensioenrechten

Voor de (gewezen) deelnemer en de pensioengerechtigde zijn de pensioenaanspraken en de pensioenrechten verzekerd zoals is geregeld in het pensioenreglement.

Artikel 20 - Vermindering pensioenaanspraken en pensioenrechten

1. Als de financiële positie van het fonds en de verwachte ontwikkeling daartoe aanleiding geven, dan kan het bestuur, gehoord de adviserend actuaaris besluiten tot vermindering van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.
2. Kortingen zoals deze volgen uit het herstelplan als bedoeld in artikel 138 lid 2 van de Pensioenwet worden gespreid over de maximaal wettelijke toegestane periode.
3. De kortingen zoals bedoeld in artikel 140 van de Pensioenwet hebben een onvoorwaardelijk karakter en worden gespreid over de maximaal wettelijke toegestane periode. Met dien verstande dat de korting ten minste 0,5% bedraagt in enig jaar waarin de op dat moment resterende korting als bedoeld in de eerste volzin 0,5% of meer bedraagt.
4. Het bepaalde in lid 1 vindt plaats onder de voorwaarden en op de wijze zoals is opgenomen in de reglementen.

Artikel 21 - Toeslagverlening

1. Het fonds heeft de ambitie om op de pensioenaanspraken van de deelnemer jaarlijks toeslag te verlenen ter hoogte van maximaal de cumulatieve loonontwikkeling van de branche Woningcorporaties in de periode tussen 31 juli van het voorafgaande jaar en 31 juli van het daaraan voorafgaande jaar. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken worden aangepast.

2. Het *fonds* heeft de ambitie om op de *pensioenaanspraken* van de *gewezen deelnemer* en op de *pensioenrechten* van de *pensioengerechtigden* jaarlijks toeslag te verlenen ter hoogte van maximaal de prijsontwikkeling (de afgeleide consumentenprijsindex alle huishoudens) in de periode tussen juli van het afgelopen kalenderjaar en juli van het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Het *bestuur* beslist evenwel jaarlijks in hoeverre *pensioenaanspraken* en *pensioenrechten* worden aangepast.

Het *bestuur* is bevoegd om voor de verhoging van de opgebouwde aanspraken op vroegpensioen van de *gewezen deelnemer* en de vroegpensioenrechten zoals bedoeld in het (Vroeg)pensioenreglement van het *fonds* een ander percentage voor toeslag vast te stellen dan voor de overige *pensioenaanspraken* en *pensioenrechten*.

Het *bestuur* vermindert de toeslag van de *pensioenaanspraken* en/of *pensioenrechten* uit de nettopensioenregeling als de levensverwachting van de *deelnemers* aan de nettopensioenregeling sneller toeneemt dan die van alle *deelnemers* aan de pensioenregeling van het *fonds*. Deze vermindering vindt plaats totdat de toename van de verplichtingen ten aanzien van de nettopensioenregeling is gecompenseerd.

3. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening als bedoeld in lid 1 en 2 is geen reserve gevormd, maar deze wordt gefinancierd uit beleggingsrendement. Toeslagverlening in enig kalenderjaar biedt geen garantie voor toeslagverlening in een volgend kalenderjaar.
4. Het *bestuur* heeft de bevoegdheid om het beleid inzake toeslagverlening aan te passen. Een wijziging van het beleid inzake toeslagverlening heeft betrekking op alle (*gewezen*) *deelnemers*, *gewezen partners* en *pensioengerechtigden* bij het *fonds*.
5. Het *bestuur* kan besluiten tot het verlenen van extra toeslag als in enig kalenderjaar sprake is geweest van kortingen, zoals bedoeld in artikel 20 indien en voor zover voldaan is aan de wettelijke bepalingen ingevolge het Financieel Toetsingskader als bedoeld in de Pensioenwet. Het bepaalde in dit lid vindt plaats voorafgaand aan het in lid 6 bepaalde.
6. Het *bestuur* kan besluiten tot het verlenen van extra toeslag indien en voor zover in enig kalenderjaar sprake is geweest van niet volledige toeslagverlening, zoals bepaald in lid 1 en 2 indien en voor zover voldaan is aan de wettelijke bepalingen ingevolge het Financieel Toetsingskader als bedoeld in de Pensioenwet. De oudste achterstanden komen hiervoor het eerst in aanmerking.
7. De voorwaardelijke toeslagverlening vindt plaats onder de voorwaarden en op de wijze zoals is opgenomen in het *pensioenreglement*.

6. Vrijwillige modules

Artikel 22 - Vrijwillige voortzetting

De *gewezen deelnemer* kan na einde van het dienstverband op vrijwillige basis de deelneming voortzetten. De vrijwillige voortzetting van de deelneming is mogelijk onder de in het *pensioenreglement* opgenomen voorwaarden.

Artikel 23 - Aanvullende regelingen

1. Op schriftelijk verzoek van de *deelnemer* die hiervoor in aanmerking komt, is het *fonds* bevoegd, een nettopensioenvoorziening te treffen voor het deel boven het loon als bedoeld in artikel 1 van het Flexpensioenreglement.
2. Op schriftelijk verzoek van de *deelnemer* is het *fonds* bevoegd ten behoeve van diens partner een Anw-hiaatpensioen te verzekeren.
3. Het afsluiten van een vrijwillige module als bedoeld in lid 1 en lid 2 is mogelijk onder de in het *pensioenreglement* opgenomen voorwaarden. Het *fonds* stelt bij het besluit op het verzoek vast welke premie voor de vrijwillige module verschuldigd is.
4. Op de premiebetaling voor de vrijwillige modules zijn de voorwaarden van artikel 17 van *dit reglement* van toepassing, tenzij de premiebetaling niet plaatsvindt via de *aangesloten werkgever* of het *pensioenreglement* hiervan afwijkt. In dat geval gelden de voorwaarden voor premiebetaling door de *deelnemer* of *aangesloten werkgever*, zoals opgenomen in het *pensioenreglement*.

7. Informatieverstrekking

Artikel 24 - Informatieverstrekking aan het fonds door werkgever

1. De *aangesloten werkgever* is verplicht zijn *werknemers* bij begin van de aansluiting dan wel bij latere indiensttreding aan te melden bij het *fonds*. De aanmelding vindt plaats binnen één maand vanaf de datum van aansluiting of de latere indiensttreding.
2. De *aangesloten werkgever* deelt de beëindiging van de arbeidsovereenkomst van een *deelnemer* binnen één maand na de ontslagdatum mee aan het *fonds*.
3. De *aangesloten werkgever* levert aan het *fonds* direct alle gegevens die gedurende het dienstverband van de *deelnemers* van belang zijn voor de pensioenadministratie. De aanlevering van gegevens vindt plaats op door het *fonds* vast te stellen tijdstippen en door middel van de door het *fonds* beschikbaar gestelde middelen.
4. De *aangesloten werkgever* is verplicht tijdig de gegevens en bescheiden te verstrekken die het *fonds* nodig oordeelt voor de juiste uitvoering van het *pensioenreglement* en/of *dit reglement*. Daarnaast is de *aangesloten werkgever* verplicht aan een door het *fonds* aan te wijzen persoon inzage te verlenen van boeken en bescheiden, waarvan de inzage door het *fonds* nodig wordt geoordeeld voor een goede uitvoering van het *pensioenreglement* en/of *dit reglement*.
5. Wanneer de *aangesloten werkgever* niet tijdig of onvolledige gegevens of bescheiden verstrekt, dan is het *fonds* bevoegd de benodigde gegevens ambtshalve vast te stellen. Betrokkenen zijn aan deze vaststelling gebonden. Ook is het *fonds* bevoegd een nader door het *fonds* vast te stellen boete op te leggen.
6. Indien de *aangesloten werkgever* niet in staat is om de mededelingen genoemd in de leden 2 en 3 binnen dertig dagen te doen zal de *aangesloten werkgever* met het *fonds* over de consequenties en de te volgen gedragslijn overleggen en kunnen hiervoor administratiekosten in rekening worden gebracht.
7. De *aangesloten werkgever* vrijwaart het *fonds* voor alle financiële nadelen als gevolg van door de *aangesloten werkgever* verstrekte onjuiste en of onvolledige en of niet tijdige opgaven.

Artikel 25 - Informatieverstrekking aan het fonds door cao-partijen

Cao-partijen informeren het *fonds* over een aanpassing van de arbeidsvoorwaarden die gevolgen heeft voor het *pensioenreglement* of de financiering daarvan. Bij een vrijwillige aansluiting als bedoeld in artikel 8 lid 2 van *dit reglement* ligt de informatieverplichting bij de *aangesloten werkgever*. De informatie wordt verstrekt binnen één maand na de afspraak tot wijziging.

Artikel 26 - Informatieverstrekking door het fonds algemeen

Het *fonds* draagt zorg voor het verstrekken van alle wettelijk verplichte informatie over de pensioenregeling, *pensioenaanspraken* en *pensioenrechten* aan de (*gewezen*) *deelnemers* en *pensioengerechtigden*. Dit geldt voor de informatie die volgens de wet- en regelgeving door het *fonds* verstrekt moet worden en voor de startbrief, zoals bedoeld in artikel 21 van de Pensioenwet.

Artikel 27 - Informatieverstrekking door het fonds aan werkgever

1. De *werkgever* ontvangt bij het begin van de aansluiting een exemplaar van het geldende *pensioenreglement* en *dit reglement*. Daarna informeert het *fonds* de *aangesloten werkgever* over wijzigingen in het *pensioenreglement* en/of *dit reglement*, uiterlijk drie maanden na inwerkingtreding van de wijzigingen.
2. De *aangesloten werkgever* ontvangt in het eerste kalenderkwartaal van een jaar een opgave van de hoogte van de premie zoals bedoeld in artikel 15, die in dat kalenderjaar wordt geheven.

Artikel 28 - Informatieverstrekking door het fonds bij betalingsachterstand werkgever

Het *fonds* informeert elk kwartaal schriftelijk het *verantwoordingsorgaan* wanneer sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het *fonds* te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens wettelijke bepalingen geldende eisen inzake het minimaal vereist eigen vermogen van het *fonds*.

Artikel 29 - Informatieverstrekking door het fonds bij vermindering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten

Het *fonds* informeert de *(gewezen) deelnemers*, *pensioengerechtigden* en de *aangesloten werkgevers* schriftelijk over het besluit tot vermindering van *pensioenaanspraken* en *pensioenrechten* als bedoeld in artikel 20 van *dit reglement*.

8. Wijziging pensioenreglement en uitvoeringsreglement

Artikel 30 - Wijziging pensioenreglement

1. Het *bestuur* is bevoegd het *pensioenreglement* te wijzigen. Het *bestuur* past bij de besluitvorming over de wijzigingen van het *pensioenreglement* het bepaalde in de *statuten* toe.
2. Het *bestuur* draagt zorg voor de adequate verwerking van de (wijziging van de) *pensioenovereenkomst* in het *pensioenreglement*. Het *bestuur* draagt ook zorg voor het onderhoud van het *pensioenreglement*, waaronder aanpassing aan gewijzigde wet- en regelgeving. Voor zover de wijziging een voorafgaande wijziging van de *pensioenovereenkomst* vereist, informeert het *bestuur* de *cao-partijen* hierover.
3. De *cao-partijen* melden een voornemen tot wijziging van de *pensioenovereenkomst* aan het *bestuur*. De informatie wordt verstrekt op een zodanig tijdstip dat het *bestuur* in staat wordt gesteld een eventuele belemmering in de uitvoering van de *pensioenovereenkomst* tijdig te signaleren en mee te delen aan de *cao-partijen*.
Bij een vrijwillige aansluiting als bedoeld in artikel 8 lid 2 van *dit reglement* is het bepaalde in dit artikel van overeenkomstige toepassing op de *aangesloten werkgever*.
4. Indien de *pensioenovereenkomst* is gewijzigd, dan delen de *cao-partijen* de wijziging schriftelijk tijdig voorafgaand aan de ingangsdatum van de wijziging mee aan het *bestuur*.
5. Het *bestuur* besluit zo spoedig mogelijk na de kennisgeving of en op welke wijze de wijziging in het *pensioenreglement* wordt verwerkt. Hierbij maakt het *bestuur* een eigen afweging in het kader van de door de Pensioenwet opgelegde verantwoordelijkheden, waaronder de financiële gevolgen voor het *fonds* en de evenwichtige belangenbehartiging. Het *bestuur* deelt het besluit mee aan de *cao-partijen*.
6. Indien het besluit bedoeld in lid 5, afwijkt van de inhoud van de door de *cao-partijen* meegedeelde wijziging in de *pensioenovereenkomst*, dan geeft het *bestuur* daarbij aan onder welke voorwaarden de wijziging wel uitgevoerd kan worden.
7. Het *fonds* is niet aansprakelijk voor eventuele schade die ontstaat door een besluit, zoals bedoeld in lid 5, noch voor eventuele schade die voortvloeit uit hierdoor ontstane vertraging in de uitvoering van de *pensioenovereenkomst*.
8. Een wijziging van het *pensioenreglement* geldt vanaf de datum van inwerkingtreding voor zowel *werkgevers* als de *deelnemers* (inclusief de arbeidsongeschikte *deelnemers*), *gewezen deelnemers*, *gewezen partners* en *pensioengerechtigden*.

Artikel 31 - Wijziging uitvoeringsreglement

1. Het *bestuur* is bevoegd *dit reglement* te wijzigen. Het *bestuur* past bij de besluitvorming over de wijzigingen van *dit reglement* het bepaalde in de *statuten* toe.
2. Het *bestuur* is bevoegd nadere voorschriften te geven ter uitvoering van *dit reglement*.

9. Opdrachtaanvaarding

Artikel 32 - Opdrachtaanvaarding

1. *Cao-partijen* hebben een *pensioenovereenkomst* afgesproken.
2. De in lid 1 van dit artikel genoemde *pensioenovereenkomst* dient ingevolge de Pensioenwet te worden ondergebracht bij een pensioenuitvoerder.
3. *Cao-partijen* hebben de in lid 1 van dit artikel genoemde *pensioenovereenkomst* ter uitvoering aangeboden aan het *fonds*.
4. Het *bestuur* aanvaardt de opdracht tot uitvoering van de in lid 1 van dit artikel genoemde *pensioenovereenkomst*. Het *bestuur* heeft zich ten behoeve van deze aanvaarding zoveel mogelijk ingespannen om de achterliggende doelstellingen van de door *cao-partijen* overeengekomen *pensioenovereenkomst* te achterhalen.
5. Het *bestuur* heeft bij de in lid 4 van dit artikel genoemde opdrachtaanvaarding, de door *cao-partijen* overeengekomen *pensioenovereenkomst*, getoetst aan de eigen doelstellingen en beleidsuitgangspunten.
6. De in lid 5 van dit artikel genoemde doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het *fonds* zijn vastgelegd in de diverse documenten van het *fonds*, waaronder de *statuten*, de *abtn* en de missie, visie en strategie mede hieronder begrepen.

10. Informatieverstrekking

Artikel 33 - Klachten

Een *aangesloten werkgever* die een klacht heeft over de administratie van het pensioen of over de dienstverlening van de administratie heeft het recht een klacht hierover in te dienen, geadresseerd aan de administrateur van het *fonds*.

Artikel 34 - Geschillen

1. Een *aangesloten werkgever* die zich niet kan verenigen met de interpretatie van de regelingen zoals vastgelegd in de *statuten* en het *pensioenreglement*, heeft het recht een geschil aanhangig te maken bij de geschillencommissie van het *fonds*.
De geschillenprocedure van het *fonds* is vastgelegd in het Reglement Geschillenprocedure van het *fonds*.
2. Het geschil dient schriftelijk te worden omschreven. Dit document moet worden ingediend bij de secretaris van de geschillencommissie, binnen zes maanden nadat het besluit of de uitvoeringshandeling, waarop het geschil is gericht, kenbaar is voor de *aangesloten werkgever*.
3. Het document moet bevatten:
 - a. de naam en het adres van de *aangesloten werkgever*;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van het geschil;
 - d. de argumenten voor het standpunt van de *aangesloten werkgever*;
 - e. een kopie van het besluit van het *fonds* ten aanzien van de interpretatie van de bepalingen van de *statuten* en/of het *pensioenreglement*, waarop het geschil is gericht.

Artikel 35 - Bezwaar en beroep tegen besluit over vrijstelling

1. In afwijking van artikel 34 kan een *werkgever* bezwaar aantekenen tegen een besluit over vrijstelling van de verplichte aansluiting bij het *fonds* of over vrijstelling wegens gemoedsbezwaren. Het bezwaarschrift moet worden ingediend bij het *bestuur*.
2. In afwijking van artikel 34 kan de *werkgever* beroep aantekenen tegen het besluit van het *bestuur* op het bezwaarschrift. Het beroepschrift moet worden ingediend bij de Rechtbank in Rotterdam.
3. De procedures als bedoeld in lid 1 en lid 2 vinden plaats volgens het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht.